

EVENIMENTELE CULTURALE ȘI ȘTIINȚIFICE ALE BIBLIOTECII – CHINTESENȚA CULTIVĂRII MEMORIEI ȘI A MÂNDRIEI LOCALE

Natalia Ghimpu,

IP Biblioteca Națională a Republicii
Moldova

Cuvântul „**chintesența**” provine din limba latină „quinta essentia” și se referă la **esenta pură sau partea cea mai importantă și pură a unui lucru**. În sensul său cel mai larg, este folosit pentru a **desemna esențialul**, ceea ce este cel mai concentrat și mai valoros dintr-un ansamblu.

De exemplu, atunci când spui „**chintesența unui eveniment cultural**”, ne referim la ceea ce este cel mai **semnificativ și esențial în cadrul eveniment**, la adevărata sa valoare sau impact.

Semnificațiile cuvântului „**chintesență**”:

- ◆ Esenta pură, substanța fundamentală (dintr-o filosofie sau o teorie).
- ◆ Ceea ce este esențial și definitoriu în ceva (un proces, un concept, o lucrare de artă).
- ◆ Un produs final sau rezultat concentrat (de exemplu, „**chintesența unei idei**” înseamnă ideea concentrată și clară).

Biblioteca contribuie la:

- ◆ Redescoperirea tradițiilor prin expoziții, lansări de carte, proiecte culturale tematice.
- ◆ Rescrierea memoriei colective prin arhive digitale, colecții locale, proiecte participative.
- ◆ Consolidarea sentimentului de apartenență și rezistență la polarizare, prin promovarea valorilor comune.

Colaborări cu artiști locali: pictori, muzicieni, actori –
evenimente performative care transformă biblioteca într-un spațiu
viu.

◆ Evenimente științifice – educație, inovație, curiozitate
Ateliere STEM, cluburi de robotică sau astronomie pentru copii și
adolescenți.

◆ Prelegeri și conferințe cu specialiști în domenii variate – medicină,
istorie, știință, educație.

◆ Colaborări cu universități sau cercetători pentru popularizarea
științei în rândul publicului larg.

Pentru a presta **Servicii de bibliotecă și de a organiza activități culturale și științifice** avem necesitatea de conservarea patrimoniului cultural local **(TRECUT, PREZENT PENTRU VIITOR):**

- ◆ patrimoniul documentar scris (tradiționale și digitizate)
- ◆ artefacte (exponate muziografice) locale/naționale
- ◆ costume zi de zi
- ◆ costume naționale
- ◆ obiecte de uz
- ◆ croșetări
- ◆ covoare țesute
- ◆ fotografii
- ◆ picturi etc.

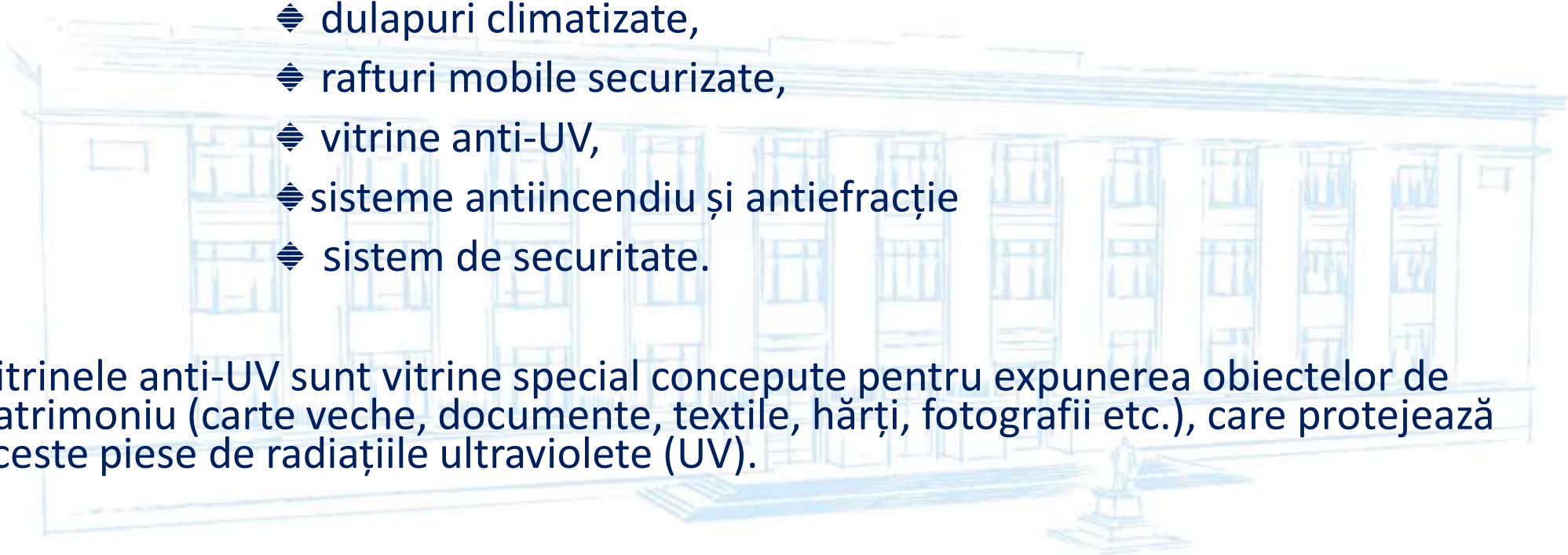

„DEPOZIT MUZEOGRAFIC CU SPAȚIU PENTRU EXPOZIȚII” ÎN BIBLIOTECĂ – COLECȚIE SPECILĂ IN CADRUL COLECȚIEI DE BAZĂ A BIBLIOTECII

Spațiu cu acces limitat și controlat, dotat cu:

- ◆ dulapuri climatizate,
- ◆ rafturi mobile securizate,
- ◆ vitrine anti-UV,
- ◆ sisteme antiincendiu și antiefracție
- ◆ sistem de securitate.

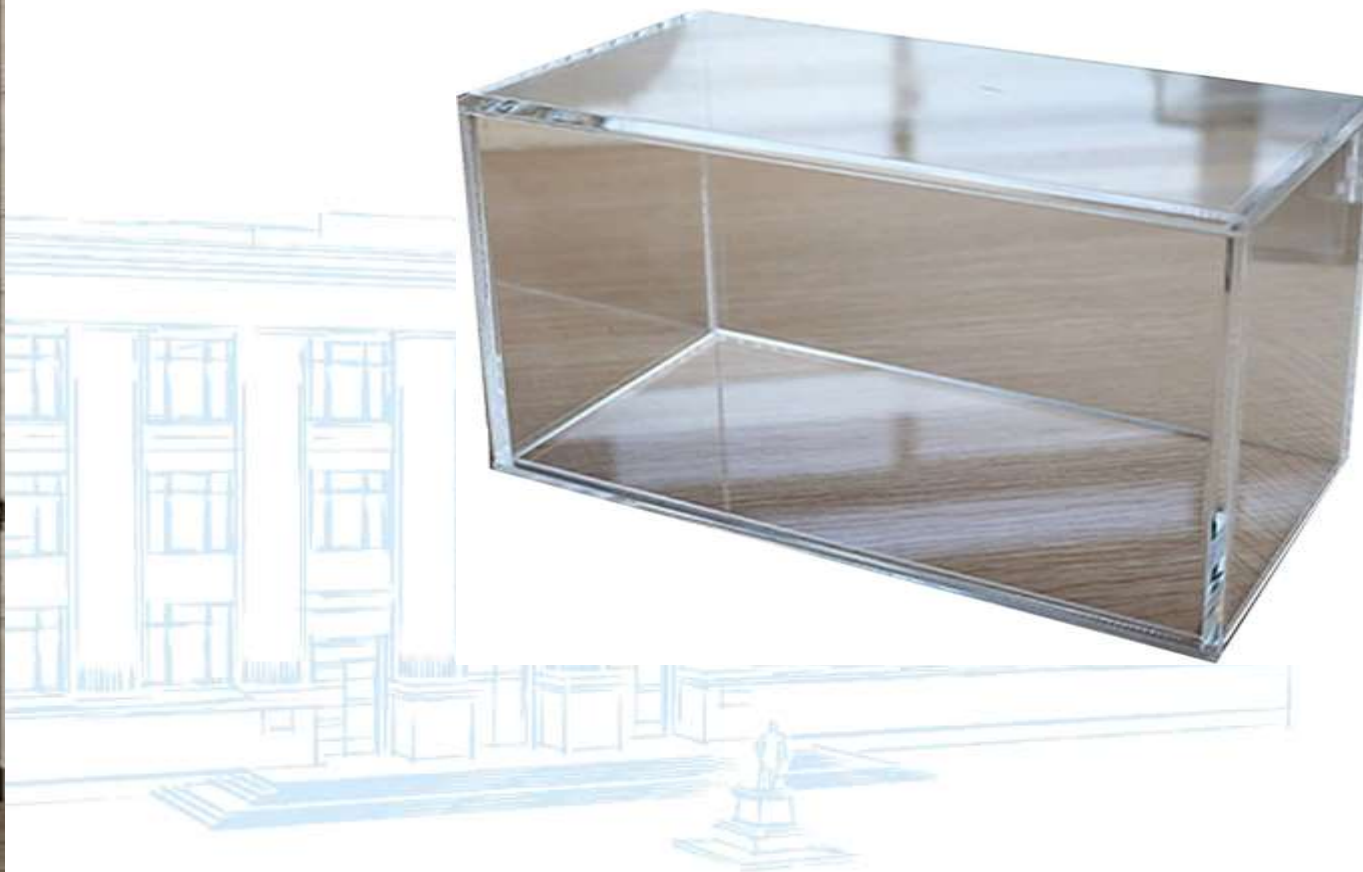
Vitrinele anti-UV sunt vitrine special concepute pentru expunerea obiectelor de patrimoniu (carte vechi, documente, textile, hărți, fotografii etc.), care protejează aceste piese de radiațiile ultraviolete (UV).

Radiațiile UV – provenite din lumina naturală sau artificială – pot provoca:

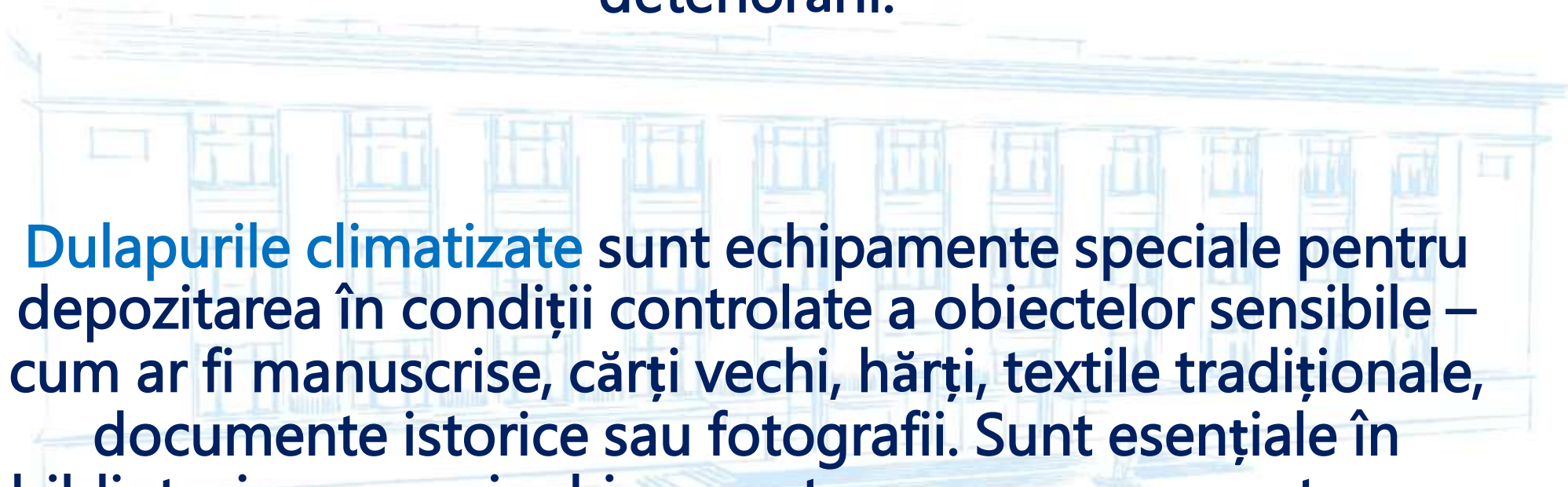
- ◆ decolorarea și fragilizarea hârtiei sau textilului,
 - ◆ îngălbenirea documentelor,
 - ◆ degradarea cernelurilor sau a pigmentilor.

Vitrinele anti-UV

Avantajele vitrinelor anti-UV:

- ◆ Prelungesc durata de viață a obiectelor expuse.
- ◆ Permite publicului să admire exponatele fără riscul deteriorării.

Dulapurile climatizate sunt echipamente speciale pentru depozitarea în condiții controlate a obiectelor sensibile – cum ar fi manuscrise, cărți vechi, hărți, textile tradiționale, documente istorice sau fotografii. Sunt esențiale în biblioteci, muzee și arhive, pentru conservarea pe termen lung a patrimoniului.

Ce se poate păstra în ele (în poziție orizontală):

- ◆ Textile tradiționale, costume populare, piese de broderie.
- ◆ Documente și scrisori vechi, manuscrise.
- ◆ Cărți rare și fragmente de carte.
- ◆ Hărți vechi, planuri, stampe.
- ◆ Negative și fotografii vechi pe hârtie sau sticlă.

Lungimea dulapurilor (A1, lungimea hărților (2 m)
Lățimea (1,2 m etc.)

Importanța acestui mobilier

Păstrarea acestor obiecte într-un mobilier adecvat nu este doar un gest tehnic, ci o formă de respect față de istoria locală. Este o investiție în durabilitatea memoriei comunitare, iar expunerea lor în cadrul evenimentelor culturale:

- ◆ trezește interesul tinerilor,
- ◆ întărește legătura între generații,
- ◆ și conferă mândrie locală în cel mai vizibil mod posibil – prin contactul direct cu trecutul.

Păstrare Greșită

Păstrare Greșită

Păstrare Greșită

Păstrare Greșită

Păstrare Greșită

Păstrare Greșită

Păstrare Greșită

Se păstrează orizontal fiecare obiect fără să se întindă

Consultatii:

- ◆ Muzeul Național de Istorie al Republicii Moldova (centrul metodologic)
- ◆ IP Biblioteca Națională a Republicii Moldova (centrul metodologic)
- ◆ Biblioteca Publică Orășenească „Emil Loteanu” Ocnița

Evidența colecției speciale - CZU (Istoria Locală – eri, azi și mâine). Titlul obiectului, secolulu, locul găsit, persoana ce a dăruit obiectul etc.

Se descriu pe fișe (cărți, reviste, hărți, pleante – conform Descrierii bibliografice)

Se descriu pe fișe (artefactele, obiectele de uz casnic etc – conform Descrierii bibliografice/muzeograice)

Fișele se întrodul în catalogul tradițional/on line

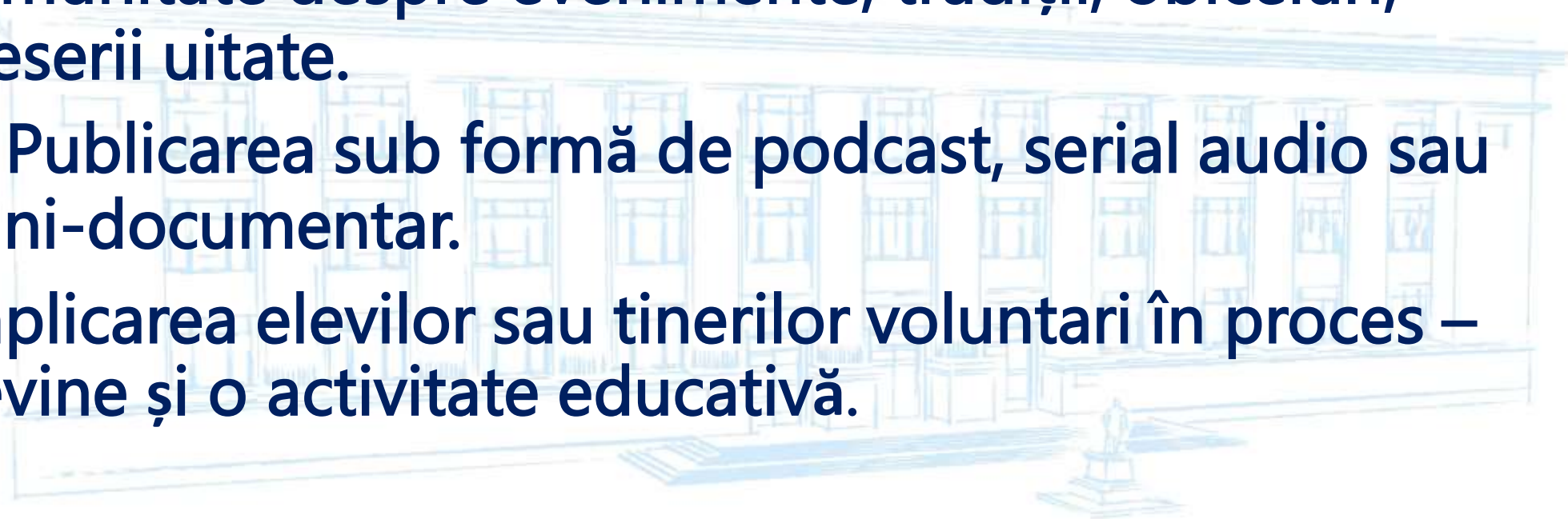
Servicii:

1. Arhivă digitală comunitară interactivă (cu realitate augmentată)

- ◆ Creearea unei platforme online sau o aplicație mobilă unde locuitorii pot contribui cu fotografii vechi, povești, documente, filmări.
- ◆ Adaugarea componentei de realitate augmentată (QR) — de exemplu, când cineva scanează o clădire cu telefonul, poate vedea cum arăta în trecut și poveștile asociate.
- ◆ Poate include și tururi virtuale ale satului/orașului din epoci diferite (3D).

II. „Memoria vie” – colecție de istorie orală (audio/video)

- ◆ Înregistrarea interviurilor cu oameni în vârstă din comunitate despre evenimente, tradiții, obiceiuri, meserii uitate.
 - ◆ Publicarea sub formă de podcast, serial audio sau mini-documentar.
- Implicarea elevilor sau tinerilor voluntari în proces – devine și o activitate educativă.

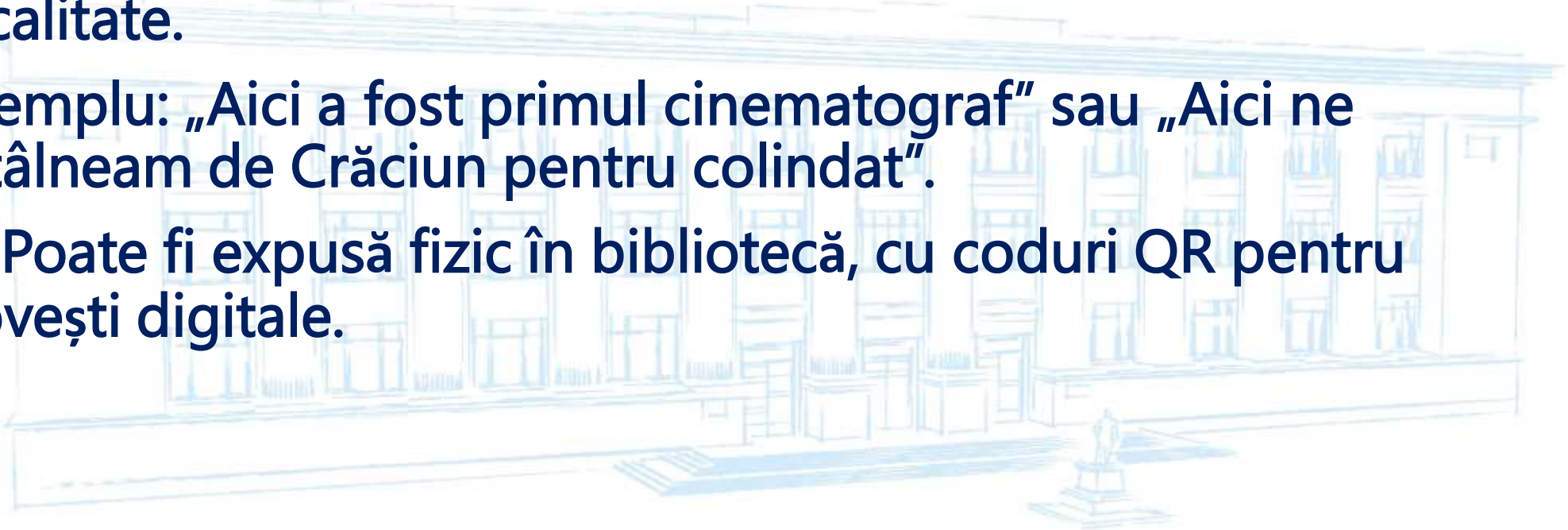

III. Hărți afective ale locului (cu contribuții colective)

◆ Crearea a unei hărți digitale colaborativă în care locuitorii plasează amintiri personale legate de locuri semnificative din localitate.

Exemplu: „Aici a fost primul cinematograful” sau „Aici ne întâlnim de Crăciun pentru colindat”.

◆ Poate fi expusă fizic în bibliotecă, cu coduri QR pentru povești digitale.

IV. Carte digitală vie – „Cronica comunității” (+ diaspora cu realizările lor)

- ◆ Un eBook colaborativ actualizat anual, în care se adaugă noi evenimente, personalități, momente importante (pe site primăriei).
- ◆ Scris de bibliotecari, profesori, elevi, jurnaliști locali, diasporă cetățeni.

Combinarea tradiției cu tehnologia și libertatea de exprimare:

- ◆ Cluburi de lectură altfel – „Eroine care ne inspiră”, „Cărți care au fost interzise”.
- ◆ Ateliere de storytelling digital – unde învață să spună povești prin video, podcasturi sau benzi desenate digitale – Ex. „Povestitori din sat” / „Arhiva comunității” – interviuri cu localnici în vârstă, păstrate în format audio/video.
- ◆ Sesiuni de TikTok creativ despre cărți – „Citește 1 pagină pe zi și filmează-ți reacția” – Ex. „1 carte, 100 de oameni” – provocare publică: toți citesc aceeași carte, iar apoi discută despre ea în moduri diferite (desen, film, text, dans).
- ◆ Zile tematice – „Ziua cititorului fidel”, „Adu-ți bunicul la bibliotecă”, „Adoptă o carte veche”.
- ◆ Parteneriate scriitori/artiști locali pentru a extinde rețeaua

V. Povestea locului în 100 de obiecte"

Descriere: Eveniment interactiv în care biblioteca sau un muzeu local colaborează cu membrii comunității pentru a selecta 100 de obiecte sau povești care definesc identitatea locului (obiecte tradiționale, fotografii istorice, uneltele meșteșugărești etc.).

Activități: Expoziții temporare, prezentări ale istoricilor locali, sesiuni de povestiri din partea vârstnicilor, ateliere de creație bazate pe obiectele expuse (ex: învățarea unor meșteșuguri tradiționale). Se fac colecții aparte:

- ◆ Personalitățile locale
- ◆ Colecția de fotografii
- ◆ Colecție de costume - încălțăminte (naționale, de fiecare zi)
- ◆ Colecție de broderii-prosoabe
- ◆ Colecție de „Carte rară”

Antreprenoriatul **local** -

https://www.youtube.com/watch?v=a2_MHv4fPwM

Satul Delacău rn Anenii Noi - Total 1.988 **locuitori** -

<https://www.facebook.com/100064604119596/videos/1448908239194620> -

3653 vizualizări

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100064604119596&sk=videos>

Impact: Este o oportunitate de a cultiva mândria locală, iar evenimentul poate deveni un punct de întâlnire intergenerațională.

„Expoziții itinerante: Harta Mândriei Locale”

Descriere: O expoziție itinerantă care aduce în fața publicului hărți istorice, documente vechi și obiecte de patrimoniu local, dar care sunt interpretate artistic de tineri artiști locali. Această expoziție poate fi prezentată în mai multe locații din comunitate, inclusiv în școli și centre sociale.

Activități: Expoziții de arte vizuale, arte grafice sau fotografii inspirate de patrimoniul local, activități educaționale, organizarea unui concurs de artizanat local.

Impact: Încurajează aprecierea patrimoniului local și ajută la educarea tinerelor generații privind importanța conservării tradițiilor și istoriei.

„Proiecte multimedia: Povestea locului în imagini și sunete” sau „Cahul la 360°”

Descriere: Un proiect multimedia care combină fotografiile istorice, înregistrări audio și video ale memoriei locale, creând o poveste interactivă despre istoria locului. Acesta poate include și interviuri cu bătrânii comunității, care își împărtășesc amintirile.

Activități: Expoziții digitale, filme documentare cu povestiri locale, podcasturi despre tradițiile și istoria locală.

Impact: Încurajează tineretul să se implice și să învețe despre istoria locală prin formate moderne, aducând mândria locală la viață.

Expoziție la 360 de grade este o modalitate interactivă și modernă de a prezenta conținutul cultural, istoric sau artistic într-un format digital care permite publicului să exploreze virtual spațiul ca și cum ar fi acolo. Expoziția pas cu pas:

◆ Alegerea conținutului și a spațiului

Selectează obiectele (fotografii, afișe, costume, artefacte, documente, opere de artă etc.)

◆ Amenajează-le într-un spațiu fizic real (muzeu, bibliotecă, sală specială, chiar și o cameră simplă)

◆ Fotografiere 360° sau scanare 3D

Varianta simplă (fotografii 360°)

Varianta avansată (scanare 3D)

◆ Poti chiar să adaugi puncte de interes (texte, audio, video) în

Expoziții inedite -

https://vangoghinamsterdam.com/en?utm_source=Facebook_Desktop_Fe&utm_medium=paidsocial&utm_campaign=Nodefy+-VGRA+-+Awareness+-+ThruPlay&utm_content=VGRA+-+Awareness+-+Thruplay+-+Worldwide&utm_term=VGRA+-+Thruplay+-+Worldwide+-+V4&utm_id=120221057317350024&fbclid=IwY2xjawKIKmtleHRuA2FlbQEwAGFkaWQBqxxqbORqiGJyaWQRMUp0QW9kM3dTT0EyS1hBZjABHhGb tGZpule|--

Crearea expoziției virtuale

Folosește platforme dedicate pentru a încărca imaginile 360° sau modelul 3D și pentru a adăuga conținut interactiv:

Platforme populare:

- ◆ Matterport (profesional, pentru tururi imersive 3D)
- ◆ Artsteps (gratuit, pentru expoziții virtuale 3D – ușor de folosit)
- ◆ Roundme
- ◆ Kuula
- ◆ [Google Street View] (pentru spații publice)

Elemente interactive

- ◆ Texte explicative (etichete, descrieri, povești)
- ◆ Audio-ghid (narațiune înregistrată)
- ◆ Video (ex: interviuri cu meșteșugari, prezentări)
- ◆ Linkuri sau coduri QR către alte resurse (documente, site-ul bibliotecii etc.)

Publicare și promovare

Integrează expoziția în site-ul bibliotecii, pe rețelele sociale sau în platforme educaționale.

Inteligența Artificială

Instrumente bazate pe inteligență artificială (IA) care pot transforma fotografii în povești multimedia, cu narare, muzică, efecte de mișcare și chiar interactivitate.

Iată o listă de soluții potrivite și ce poate face fiecare:

- ◆ **Pictory** (ușor de folosit, bazat pe AI). Poți încărca fotografii + text/naratorie, iar AI-ul generează un film cu tranziții, muzică și voce. Se pot adăuga și elemente interactive (prin linkuri sau capitole). ✓ Bun pentru prezentări educaționale, povești locale sau istorie comunitară. <https://pictory.ai>

◆ **Animoto** (bazat pe template-uri video) Ideal pentru a crea cronologii, povești de familie, memoriale. Nu este IA avansată, dar este foarte simplu și eficient pentru public larg. Interactivitatea este limitată, dar vizualul este profesionist
🔗 <https://animoto.com>

◆ **Runway ML** (AI creativ – pentru utilizatori avansați) Transformă fotografii în secvențe video dinamice cu AI (de exemplu, „motion brush” – face ca fotografia să prindă viață). Poți crea animații scurte din imagini fixe. Combinat cu narator AI (text-to-speech), devine un documentar interactiv. Potențial foarte mare pentru proiecte artistice sau muzeale 🔗 <https://runwayml.com>

◆ **ThingLink** (pentru interactivitate reală). Îți permite să creezi „hărți vizuale” sau „tururi interactive” din fotografii – fiecare imagine poate conține texte, audio, linkuri. Ideal pentru muzee digitale, arhive de fotografie, memoriale locale. Creează experiențe vizuale interactive.🔗 <https://www.thinglink.com>

◆ **Descript** (editare video cu AI, naratorie automată) Creează filme documentare interactive din fotografii și înregistrări audio. AI-ul poate transforma textul în voce (narrator virtual). Poți crea capitole și linkuri interactive.🔗 <https://www.descript.com>

Recomandare combinată pentru RM (memorie locală)

◆ **Runway ML pentru animații** + Descript sau Pictory pentru narare. Pentru interactivitate reală (de exemplu: „click pe fotografie pentru a afla povestea”), folosește ThingLink. În final, poți integra totul într-un site (cu Google Sites, Wix sau WordPress) pentru a oferi o experiență completă

Sisteme antiincendiu – protecția invizibilă a memoriei locale

În spatele oricărei colecții valoroase – fie că este vorba despre volume rare, hărți istorice, documente de arhivă sau costume tradiționale – trebuie să existe o infrastructură solidă de protecție, începând cu un serviciu antiincendiu bine pus la punct.

Un astfel de sistem presupune:

- ◆ **Detecție timpurie:** senzori de fum, căldură și gaze periculoase, conectați la o centrală de alarmare.
- ◆ **Sisteme de stingere adecvate:** nu se folosesc sisteme clasice cu apă în preajma colecțiilor, ci soluții speciale – gaze inerte (ex: FM-200, Novec 1230) sau stingătoare cu pulbere fină, care nu afectează documentele.
- ◆ **Planuri de evacuare** și intervenție clare, cu personal instruit periodic

Securitatea colecției „Memoria Locală”

- ◆ Sistem de securitate de la anumite instituții specializate (cu plată)
 - ◆ Camere de luat vederi externe și interne
 - ◆ Generator local de energie electrică
- ◆ Securitatea –garanția transportării artefactelor în alte spații, instituții etc.

Instituția Publică
Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Muțumesc

IP Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie și Știința Informării
Tel.: 022 240070
E-mail: nghimpu@bnrm.md

www.bnrm.md

[@BibliotecaNationala](https://www.facebook.com/BibliotecaNationala)

[bibliotecanationalarm](https://www.instagram.com/bibliotecanationalarm)

[BibliotecaNaționalăaRepubliciiMoldova](https://www.youtube.com/BibliotecaNaționalăaRepubliciiMoldova)

[@BiblioNationala](https://www.twitter.com/@BiblioNationala)